

Datum : 16 oktober 2007

Afdeling : ECV

Registratienummer: 2007INT201390

Nummer PS : PS2007WMC03

Commissie : WMC

Portefeuillehouder : A. Raven

Titel : Kadernotitie Erfgoedparels

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 3

Toelichting pag. 5

Bijlage(n): 'Kadernotitie erfgoedparels in de provincie Utrecht'

Inleiding

Als uitwerking van het Cultuurprogramma 2005-2008 hebben wij op 4 april 2006 het 'Uitvoeringsbeleid voor de Cultuurhistorische Hoofdstructuur; CHS-uitvoeringsprogramma in 2006 en 2007' voor kennisgeving aangenomen. In vervolg hierop hebben uw Staten op 15 mei 2006 de reserve "Investeringsfonds provinciaal erfgoed" ingesteld. Dit fonds is gericht op een incidentele investering in het behoud van provinciale erfgoedparels. Het fonds is bedoeld om de individuele problematiek op te lossen van een aantal buitengewone monumentale gebouwen(complexen), die belangrijke representanten zijn voor het Utrechtse provinciale erfgoed. Bijgaand treft u aan de 'Kadernotitie erfgoedparels in de provincie Utrecht', waarin de beleidskaders voor de aanwending van het Investeringsfonds worden uitgewerkt. Om de middelen te kunnen inzetten is een wettelijke grondslag noodzakelijk in de vorm van een subsidieverordening. Deze verordening zal ons college vaststellen ogv de Verordening Cultuurbeleid (vastgesteld door uw Staten op 13 december 1995), na vaststelling van dit beleidskader door uw Staten.

Besluit

Besluit van 17 december 2007 houdende het vaststellen van de ‘Kadernotitie erfgoedparels in de provincie Utrecht’.

Provinciale Staten van Utrecht;

Gelet op art. 193, derde lid van de Provinciewet;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 16 oktober 2007, afdeling ECV, nummer 2007INT201390;

Gelezen de beleidsnotitie ‘Uitvoeringsbeleid voor de Cultuurhistorische Hoofdstructuur, CHS-Uitvoeringsprogramma 2006-2007’;

Overwegende dat een helder, eenduidig en praktisch kader gewenst is, waarbij de provincie Utrecht gericht haar financiële middelen kan inzetten op erfgoedparels;

Gelet op het Cultuurprogramma 2005-2008;

Gelet op het PS-besluit van 5 februari 2007 inzake de vaststelling kadernotitie ‘Industrieel Erfgoed in de provincie Utrecht’;

Besluiten:

- De ‘Kadernotitie erfgoedparels in de provincie Utrecht’ vast te stellen, als nadere uitwerking van het vastgestelde beleid voor cultureel erfgoed;

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Beoogd effect

1. In de kadernotitie “Erfgoedparels” wordt voorgesteld de komende twee jaar op twee categorieën in te zetten: kerken en kapellen en industrieel erfgoed. Met behulp van substantiële provinciale bijdragen kan een aantal markante monumentale gebouwen in deze categorieën behouden blijven.
2. De provincie kiest bewust voor erfgoed met een bovenlokale uitstraling, dat tevens vaak als landmark functioneert in het landschap (met name kerken) en/of na een herbestemming de omliggende regio zal versterken (met name industrieel erfgoed).

Argumenten

1. Op 1 februari 2006 is de (rijks) restauratieregeling ingetrokken en vervangen door instandhouding/onderhoudssubsidie. Door IPO, VNG en monumentenorganisaties wordt de noodklok geluid. De restauratieachterstand in Utrecht bedraagt (globale schatting) € 73 miljoen. Dit betreft alle categorieën monumenten (bijv. kastelen, landgoederen, sluizen, kerken). Vanwege beperkte provinciale middelen wordt in het voorliggend beleidskader voorgesteld de komende twee jaar op twee categorieën erfgoed in te zetten, namelijk kerken en kapellen en industrieel erfgoed. Voor kerken en kapellen wordt gekozen omdat veel kerkbesturen door het stopzetten van de rijkssubsidieregeling geplande restauraties niet kunnen laten uitvoeren. Voor industrieel erfgoed is gekozen omdat deze categorie monumenten nog nauwelijks beschermd is en daardoor niet in aanmerking komt voor (rijks)subsidies. Door middel van het in 2006 gepubliceerde rapport “Vensters op industrieel erfgoed in Utrecht” is reeds een inhaalslag wat betreft kennis en beleid t.a.v. het industrieel erfgoed gemaakt. PS hebben op 5 februari 2007 de “Kadernotitie Industrieel Erfgoed” vastgesteld. Zij hebben hiermee handen en voeten gegeven aan de mogelijkheid als provincie in te zetten op het industrieel erfgoed
2. Er wordt vooral gekozen voor herstel van erfgoed met een bovenlokale uitstraling, dat tevens functioneert als landmark (bijvoorbeeld kerken) en/of na herbestemming bijdraagt aan de versterking van de sociaal economische infrastructuur en op die wijze de regionale identiteit kan versterken.
3. Deze prioritering sluit aan bij het coalitieakkoord waarin o.a. is aangegeven: *“voorkomen van horizonvervuiling” en het in dat kader steunen van horizonbepalende objecten zoals molens, watertorens en kerktorens. Voor de molens en het industrieel erfgoed heeft de provincie het beleid onlangs herijkt. Wij willen ons ook inzetten voor monumentale kerkgebouwen*. In het Collegeprogramma “Besturen met hart voor de toekomst” wordt dit verder uitgewerkt o.m. door meer ruimte te bieden voor natuur en cultureel erfgoed en door de Utrechtse schatkamer, waarmee de geschiedenis van Utrecht zichtbaar en toegankelijk wordt.

Financiën

Het voorliggende voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting. Het voorstel betreft het beleidskader voor de Reserve Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed. Dit fonds wordt gevoed door het restantbedrag van het in 2006 ingetrokken ‘Besluit monumentenzorg en archeologie provincie Utrecht 1996’ en wordt daarnaast tot en met 2011 aangevuld met aflossingen van provinciale voorfinancieringsbedragen van restauraties van rijksmonumenten (de afgelopen jaren heeft de provincie restauraties van rijksmonumenten voorgefinancierd. De daarin geïnvesteerde middelen worden teruggevorderd in de komende jaren). Op grond hiervan bedroeg in september 2007 het saldo van de Reserve € 4.571.220,-. Naar verwachting zal tot 2012 nog circa € 3 miljoen terugvloeien uit de genoemde voorfinanciering, zodat in totaal € 7.571.220,- beschikbaar zal zijn. Er is daarbij de mogelijkheid dat een deel van de voorgefinancierde bedragen niet of niet tijdig terugbetaald wordt. Op

basis van de nu bekende gegevens is dit risico klein en wordt ingeschat op een bedrag rond de € 500.000,-.

Juridisch

Na vaststelling van deze kadernotitie zal aan GS een subsidieverordening voor de erfgoedparels ter vaststelling worden voorgelegd (Verordening Provinciale Erfgoedparels Provincie Utrecht 2007).

Europa

Bij het vaststellen van de kadernotitie zijn er geen raakvlakken te verwachten met betrekking tot Europese regelgeving.

Realisatie

Om uitvoering te geven aan de 'Kadernotitie erfgoedparels in de provincie Utrecht' wordt een subsidieregeling opgesteld. Hierin zal o.a. worden omschreven welk subsidiepercentage wordt gehanteerd (indicatie 70%) en hoe hoog de minimum- en maximumbedragen van de subsidie kunnen zijn (indicatie minimumbedrag: € 200.000,-, maximum bedrag € 1.5 miljoen). Het plafond zal jaarlijks worden vastgesteld door GS. Voornemen is het plafond de komende 2 jaar op € 2 miljoen per jaar vast te stellen. Hoewel het subsidieplafond formeel jaarlijks wordt vastgesteld, voorziet deze kadernotitie in een plan voor 2 jaar. Gezien de huidige stand van de reserve is er zeker ruimte om de komende 2 jaar het jaarlijkse plafond op 2 miljoen te zetten.

Na vaststelling door GS zal de subsidieregeling voor de erfgoedparels begin 2008 van start gaan.

Communicatie

Het nieuwe beleid omtrent de provinciale erfgoedparels zal via een persbericht nader worden gecommuniceerd. Met name wanneer de nieuwe subsidieregeling in werking treedt zal hiervoor een internetpagina worden vervaardigd.

Bijlagen

- 'Kadernotitie erfgoedparels in de provincie Utrecht'
- 'Rapportage Quickscan Kerken in de Provincie Utrecht' (2007)

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, drs. H.H. Sietsma